

ZDRUŽENIE MIEST A OBCÍ SLOVENSKA

Jozef Turčány
výkonný podpredseda ZMOS

Viktor Novyzedlák
výkonný riaditeľ
Kancelária rady
pre rozpočtovú zodpovednosť
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Vaša značka

Naša značka
578 /2019

Vybavuje/telefón
Turčány /0259764243

Bratislava
26. júla 2019

Vážený pán výkonný riaditeľ,

v nadväznosti na Vašu žiadosť z 18. júla 2019 (č. LKRRZ/2019-17) Vám týmto dávame súhlas so zverejnením nášho listu z marca 2019, ktorým sme Vás informovali o vplyvoch prijatých legislatívnych zmien v roku 2018 na rozpočty miest a obcí. Zároveň Vám posielam aktualizovanú prílohu, v ktorej sme doplnili finančné dopady rozhodujúcich legislatívnych opatrení prijatých v roku 2019 a očakávané dopady navrhovaných legislatívnych zmien, ktoré prešli prvým čítaním a ich schválenie sa predpokladá na septembrovej schôdzi NR SR. Táto aktualizovaná verzia by mohla byť podkladom pre Radu rozpočtovej zodpovednosti na vypracovanie jej pravidelnej správy o hodnotení pravidiel rozpočtovej zodpovednosti.

S pozdravom

Príloha

Rozpočet verejnej správy počíta s výnosom dane z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce na rok 2019

Príloha:

Rozpočet verejnej správy počíta s výnosom dane z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce na rok 2019 vo výške 2.179 mil. euro. Oproti skutočnosti v roku 2018 je to o 178 mil. euro viac.

I. Dopady legislatívnych zmien prijatých Národnou radou SR v roku 2018 na výdavkovú časť rozpočtu miest a obcí pre rok 2019 sú spolu 260 mil. euro z toho:

1. Zmeny v systéme odmeňovania zvýšením platových taríf zamestnancov o 10 % so súčasným zvýšením prvej platovej triedy na úroveň minimálnej mzdy na 520.- euro 150 mil. euro z toho:

- pre cca 65 tisíc zamestnancov vo verejnej službe, rozpočtových a príspevkových organizáciách **102 mil. euro**
- pre cca 40 tisíc pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov v školských zariadeniach v originálnej pôsobnosti obcí (materské školy, základné umelecké školy, školské jedálne a pod. **48 mil. euro**

Pozn.: okrem toho cca 49 mil. euro pre pedagogických a odborných zamestnancov na základných školách, pre ktorých sú finančné prostriedky obciam poskytované z rozpočtu ministerstva

2. Zvýšenie minimálnej mzdy na 520 euro 8 mil. euro

Výdavky obcí sú ovplyvnené najmä pri nízkopríjmových zamestnancoch aj samotným zvýšením minimálnej mzdy.

3. Dopady tzv. „chodníkovej novely“ v zákone o cestnej premávke s výrazným zvýšením prevádzkových aj kapitálových výdavkov pre mestá a obce. Odhad ZMOS je pre rok 2019 30 mil. euro

4. Záonné zvýšenie poplatkov za skládkovanie odpadov. Zákonom č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde sa zvýšil poplatok obciam v závislosti od percenta triedenia piatich zložiek odpadov z pôvodných 5.-euro na tonu o 2 – 12.- eur na tonu, s následným ďalším zvyšovaním v rokoch 2020-2021 8 mil. euro

5. Zavedenie rekreačných poukážok novelizáciou zákona č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu. Podľa odhadu ZMOS môže o túto formu podpory požiadať cca 60 % zamestnancov 24 mil. euro

6. Zvýšené náklady obcí na zabezpečenie opatrenia „obedy zadarmo“ . Od 1. januára 2019 v materských školách pre deti nad 5 rokov a od 1. septembra 2019 je v platnosti mechanizmus, ktorým sa mení spôsob financovania obedov v školských jedálňach s „nárokom“ na ich bezplatné poskytnutie. Doterajšia úhrada potravín zo strany

rodičov sa nahrádza dotáciou vo výške 1,20 euro na jedno hlavné jedlo z kapitoly MPSVaR SR (zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR). Tým sa zvyšuje počet stravníkov o viac ako 100 tisíc. Dodatočné finančné náklady budú potrebné na mzdy a odvody pre cca 1.500 nových pracovníkov, technické a technologické vybavenie jedální, zvýšeného nákupu potravín a nákladov na odpadové hospodárstvo.

Spolu: 25 mil. euro

7. Ostatné rozhodujúce dopady zmien 15 mil. euro

- a) dopad zmien v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, úhradou časti prevádzkových nákladov pre neverejných poskytovateľov sociálnych služieb z rozpočtov obcí
- b) nových úloh vyplývajúcich obciam zo zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov. (GDPR)
- c) nových povinností pri čipovaní psov v zákone č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti
- d) zákona o vodách,
- e) zavedenia dane z poistenia,
- f) doplnkového dôchodkového sporenia v treťom pilieri

Rozdiel medzi zvýšenými príjmami a výdavkami miest a obcí v roku 2019 - 82 mil. euro.

II. Dopady prijatých legislatívnych opatrení z roku 2018 a v priebehu roku 2019, ktorými sa doteraz znížil výnos dane z príjmov fyzických osôb mestám a obciam pre rok 2019 a na nasledujúce roky:

1. Prijaté zmeny v zákone č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov a ich rozpočtové dopady na obce:
 - a) **zvýšenie daňového bonusu na pre rodičov detí do 6 rokov.** Od 1.4.2019 bola schválená dvojnásobná suma daňového bonusu na dieťa, a to vo výške 44,34 eura mesačne, ak vyživované dieťa nedovršilo šesť rokov veku. Vychádzajúc z predpokladu, že daňový bonus poberá cca 200 000 rodičov detí do 6 rokov bude celkový výpadok na dani z príjmov fyzických osôb pre mestá a obce **v roku 2019 - 56 mil. euro a v roku 2020 - 75 mil. euro.**
 - b) **zavedenie nezdaniteľnej časti základu dane na kúpeľníctvo, daňový bonus na hypotéky pre mladých, oslobodenie od dane tzv. „patent boxov“, úpravy v odpočte na vedu a výskum a zníženie daňového základu úhradou výdavkov na rekreačné poukazy pre živnostníkov s dopadom cca 6. mil. euro v roku 2019 a 13 mil. v roku 2020.**
 - c) **zatraktívnenie vyplácania 13. a 14. platu** úpravou ustanovení zákona o dani z príjmu v zákone o oznamovateľoch protispoločenskej činnosti od 1.4.2019 – dopad na obce **v roku 2019 - 21 mil. euro, v roku 2020 - 38 mil. euro**
 - d) **oslobodenie príjmov daňovníkov – oznamovateľov protispoločenskej činnosti – dopady pre mestá a obce pre rok 2020 cca 0,5 – 1 mil. euro (odhad ZMOS)**

III. Finančné dopady doteraz prijatej legislatívy v roku 2019 na výdavky miest a obcí

- 1. Zákon č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch, odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov z 10.5.2019**, ktorý nahrádza zákon č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch. Zákonom sa zvyšuje počet nových kategórií a subkategórií pedagogických a odborných zamestnancov, zníženie miery vyučovacej povinnosti riaditeľov škôl a školských zariadení a vychovávateľov ŠKD a ŠI. Oproti očakávaným dopadom uvedeným v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy a na zamestnanosť vo verejnej správe pre mestá a obce (pre rok 2019 cca 2,5 mil. euro, 2020 cca 8 mil. euro a 2021 9 mil. euro) budú reálne náklady výrazne vyššie. Následným prijatím poslaneckého návrhu zákona z 26. júna 2019 sa zmenil a doplnil zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. S účinnosťou od 1.9.2019 sa zvyšujú tarifné platy všetkých, nielen začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov (viď bod 2). V zmysle uvedeného dochádza k ich dvojnásobnému zvyšovaniu platových taríf - od 1.9.20189 a súčasne aj od 1.1.2020, čo bude súčasne znamenať vyšší finančný dopad aj na zamestnancov prijímaných do nových kategórií a subkategórií a na stále sa znižujúcu mieru vyučovacej povinnosti. **Odhad ZMOS pre rok 2019 – cca 3,5 mil. euro, pre rok 2020 – cca 15 mil. euro .**
- 2. Zákon č. 224/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme z 26. júna 2019.** Hlavným cieľom mala byť pôvodne úprava platov začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov. Zákon upravuje celý odmeňovací systém s tým, že všetkým pedagogickým a odborným zamestnancom rovnakou mierou upravuje výšku platovej tarify, pri súčasnom znížení percenta za odpracované roky. **Odhadované dopady na rozpočty miest a obcí - v roku 2019 2 mil. euro a v roku 2020 - 7 mil. euro.**
- 3. Zákon č. 209/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) z 27. júna 2019, ktorým sa zavádza od 1. januára 2021 povinné predprimárne vzdelávania 5-ročných detí v materských školách v rámci originálnej pôsobnosti miest a obcí.** Dovtedy musia mestá a obce ako zriaďovatelia školských zariadení zabezpečiť dostatočné kapacity, materiálno-technické vybavenie pre elektronické vedenie rozhodovacích kompetencií (hard a softwer, elektronická schránka, elektronický podpis, príslušný počet nových zamestnancov. Dopady podľa predkladateľov návrhu zákona a podľa „Analýza vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu“ nie sú vyčíslené, resp. nepočíta sa so žiadnym vplyvom na rozpočty miest a obcí. Táto kvantifikácia je dokonca v rozpore so stanoviskom MF SR. Nakoľko odhadnutá celková potreba zvýšenia kapacít bude podľa ZMOS na úrovni až 20.000 nových potenciálnych miest v školských zariadeniach (nielen deklarovaných 8.000) , finančné dopady na prípravu a realizáciu tejto novej povinnosti sa musia začať realizovať už koncom roku 2019 a najmä v priebehu roku 2020. **Dopady týchto povinností sa dajú orientačne kvantifikovať v rozsahu 60 – 100 mil. euro pri jednorazových investičných nákladoch**

spojených s výstavbou a rozšírením kapacít materských škôl a cca 20 – 25 mil. euro ročne zvýšením prevádzkových výdavkov.

4. NR SR 26. júna 2019 schválila vládny návrh zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Pozastavenie súdnych exekúcií bude mať dopad tak na zníženie možných príjmov miest a obcí ako aj zvýšenie ich výdavkov, nakoľko obec ako správca daní a poplatkov je povinná pokračovať v daňovom konaní aj v prípade pozastavených exekúcií. V rámci medzirezortného pripomienkového konania nebola uvedená doložka vplyvov na rozpočet miest a obcí. **Odhadovaný dopad podľa ZMOS je cca 1,5 mil. euro ročne.**

IV. Dopady očakávaných legislatívnych zmien na rozpočty miest a obcí, ktoré boli prerokované v prvom čítaní v NR SR, a ktoré v prípade ich schválenia na septembrovej schôdzi NR SR budú mať zásadný dopad na rozpočtové hospodárenie miest a obcí v rokoch 2020 – 2022.

1. **18. júna 2019 bol v prvom čítaní v NR SR prerokovaný vládny návrh zákona č.595/2003 Z. z. o dani z príjmu.** Návrh obsahuje opatrenia, ktorými sa čiastočne znižuje príjem aj pre mestá a obce zavedením kategórie mikrodaňovníka s osobitným daňovým zvýhodnením aj pre fyzické osoby, zvýšením hranice na platenie preddavkov z 2.500 na 5.000 euro, dňovou podporou pracovných podmienok pre zamestnancov v automobilovom priemysle, zavedením paušálnych nešpecifikovaných nákladov oslobodených od dane a pod.. **Schválením zákona sa zníži výnos dane z príjmov fyzických osôb a príjmy miest a obcí o cca 5 mil. euro v roku 2020.**
2. **Poslanecký návrh zákona č.595/2003 Z. z. o dani z príjmu,** zvyšuje odpočítateľnú položku z 19,2 na 21 násobok životného minima, čo má za dôsledok zníženie výnosu dane z príjmov fyzických osôb a **očakávané zníženie príjmov miest a obcí v roku 2020 o cca 110 mil. euro.**
3. **Vládny návrh zákona č. 448/ o sociálnych službách** a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Navrhovaná zmena výpočtu finančného príspevku za sociálnu službu pre neštátnych poskytovateľov zvyšuje povinné platby miest a obcí za klientov týchto zariadení. Finančný dopad nie je v návrhu vyčíslený, napriek tomu, že predkladateľ deklaruje zvýšené výdavky pre mestá a obce. **ZMOS odhaduje zvýšené výdavky miest a obcí o cca 5 – 6 mil. euro ročne.**
4. **Ostatné – napr. návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, vládny návrh zákona o zálohovaní jednorazových obalov, očakávané zmeny v zákone č. 79/2005 Z. z. o odpadoch a pod. s možnými dopadmi na rozpočtové hospodárenie miest a obcí v celkovej výške cca 3 – 4 mil. euro**